

2. Witheridge A., Ferns G., Scott-Smith W. Revisiting Miller's pyramid in medical education: the gap between traditional assessment and diagnostic reasoning. Int. J. Med. Educ., 2019 № 10. P. 191–192. doi: 10.5116/ijme.5d9b.0c37

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-546-7-21>

РОЛЬ АКАДЕМІЧНОЇ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПІСЛЯЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Камінська Н. В.

*доктор юридичних наук, професор,
провідний науковий співробітник відділу міжнародного права
та права Європейського Союзу,
Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України
м. Київ, Україна*

З огляду на триваючу агресію росії проти України з 2014 р., столітні зазіхання на Українську державу, особливо територію, мову і культуру, складні умови функціонування національної правової системи, ідеологічні впливи, кіберзагрози, різноманітні гібридні виклики, вкрай важливо, щоб освітній і науковий, культурний, поряд з юридичним «фронтом» були цілісними і «живими» організаціями, послідовними і системними у контексті багатогранного забезпечення національної безпеки і оборони України, національної єдності й майбутнього післявоєнного відновлення.

Звісно, у реаліях сьогодення, коли порушуються національне і міжнародне право, для кожної особистості беззаперечним є факт, що юридична наука є однією з найважливіших соціогуманітарних наук. [1] Саме вона, насамперед, наука міжнародного права, конституційного права, військового права і т.д., її здобутки демонструють унікальність як регуляторів і гарантій мирного співіснування держав, попередження і розв'язання конфліктів, у т.ч. війн та інших збройних конфліктів, кліматичних та екологічних катастроф, пандемій тощо. Слід констатувати, що людина як найвища соціальна цінність, мир і безпека, справедливість і верховенство права, рівність, демократія та ін. належать до загальноцивілізаційних цінностей, що отримали належне правове закріплення і механізми реалізації національного і міжнародного масштабів. Безумовно, тут існує чимало проблем, над вирішенням яких власне і зосереджують свої зусилля, насамперед, представники академічної юридичної науки протягом тривалого часу. Наприклад, унікальною видається українська академічна школа міжнародного права, а саме відомі у світі вчені В. Корецький, Х. Лаутерпахт, Р. Лемкін,

Л. Сон, Є. Ерліх, а також сучасники В. Євїнтов, В. Василенко, О. Задорожній та ін. [2] сприяли пошуку дієвих інструментів захисту прав і свобод людини, протидії геноциду, агресії, тероризму, порушенням миру і безпеки, посиленню відповідальності за найтяжчі злочини. За їх ініціативами прийняті Загальна декларація прав людини, низка конвенцій, створені й функціонують міжнародні організації, визнана міжнародна правосуб'єктність України.

На жаль, триває війна проти Української держави, Українського народу, жорстока і за допомогою сучасних видів зброї, з використанням цифрових технологій, дезінформації, фейків і т.д. Це зумовлює постійну динаміку наукової школи, пошук оптимальних і двох інструментів припинення агресії, до речі не лише проти однієї держави, а проти європейської безпеки і правового порядку, демократичних цінностей і міжнародного права. Це виклики для останніх й невідкладні завдання для нинішнього й майбутніх поколінь.

На наше переконання, подолання актуальних загроз і визначення стратегічних пріоритетних напрямів післявоєнного відновлення повинні акумулювати зусилля наукових еліт, усієї наукової спільноти, досвідчених і молодих дослідників різних галузей і напрямів. Звісно, вони самовіддано працюють, хоч і без гідної державної фінансової, матеріальної підтримки, в умовах руйнування об'єктів критичної інфраструктури, унікальних наукових, історичних й культурних пам'яток.

Наприклад, більше 75 років, майже чотири покоління науковців Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України самовіддано працювали і працюють на благо академічної юридичної науки, суспільства і держави. Його досягнення відомі далеко за межами України, тому інститут протягом десятиліть називають авангардом, флагом української юридичної науки. [1; 3-4] Лише з-поміж останніх фундаментальних наукових досліджень з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави, забезпечення поступу на шляху до членства в Європейському Союзі, протидії агресії росії слід виокремити: «Українське правознавство в антропологічному вимірі та у європейському правовому просторі: історико-юридичне дослідження» (2019–2021), «Конституційно-правове забезпечення та європейські стандарти контролю у сфері діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування» (2018–2019), «Стратегія політико-правового розвитку України: проблеми формування і перспективи реалізації» (2021–2023), «Принцип незастосування сили в сучасних умовах функціонування колективної безпеки» (2021–2023), «Проблеми вдосконалення правового регулювання земельних і аграрних відносин в умовах формування цифрової економіки» (2020–2021), «Правове забезпечення соціально-трудових прав в умовах інформаційного суспільства» (2020–2022), «Адаптація законодавства України до права

Європейського Союзу в умовах повоєнного відновлення» (2024-2026), «Справедливе суспільство: політико-правова парадигма в умовах європейської інтеграції України» (2024-2026), «Принцип територіальної цілісності держави в українській правовій думці та конституційній практиці: історико-правовий аспект» (2024-2026). За їх результатами підготовлено значну кількість аналітичних, доповідних записок, наукових доповідей, пропозицій і проєктів законодавчих актів, рекомендацій, аналітичних матеріалів, науково-експертних висновків тощо. [5] Вони присвячені у т.ч. посиленню інституційної спроможності на цьому шляху, удосконаленню механізмів захисту прав і свобод людини, взаємодії з громадянським суспільством, міжнародними організаціями та експертним середовищем, набуття членства України в ЄС, відновлення територіальної цілісності держави, підвищення ефективності безпекової та оборонної політики, пріоритетних напрямів післявоєнного відновлення тощо. Актуальними і необхідними є зауваги на шляху інтеграції у європейський дослідницький простір, участі України у програмі Євросоюзу «Цифрова Європа» (2021–2027) та інтеграції в єдиний європейський цифровий простір, створення компенсаційних механізмів щодо відшкодування збитків через агресію РФ, притягнення до відповідальності за воєнні злочини, а також модернізації міжнародного гуманітарного і кримінального права тощо. [6-9]

Отже, розвиток багатогранного доктринального потенціалу юридичної академічної науки, стимулювання і підтримка науковців, на наш погляд, дуже необхідні наразі й на перспективу. Без цього складно забезпечити поступальний рух у численних напрямках і сферах національного державотворення і правотворчості, розробці ініціатив за участю України у реформуванні міжнародних безпекових організацій, оборонних доктрин і стратегій міжнародного і наднаціонального масштабу.

Література:

1. Скрипнюк О. В. 75 років Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України: етапи становлення, здобутки, перспективи. Правова держава. 2024. Вип. 35 С. 17-56; Наукова сфера України: сучасний стан, завдання та перспективи реформування. Правова держава. 2024. Вип. 35. С. 57-72.
2. Камінська Н.В., Гдичинський В.Б. Світовий правовий порядок і міжнародний правопорядок у працях українських юристів-міжнародників. Правова держава. 2025. Вип. 36 С. 641-652. DOI: 10.33663/0869-2491-2025-36-641-652
3. Флагман української юридичної науки (До 60-річчя Інституту держави і права НАНУ. 1949–2009). К., 2009. С. 24–25
4. Усенко І.Б. До історії заснування Інституту держави і права імені В.М.Корецького НАН України: нові факти і документи. Правова держава. 2020. Вип. 31. С. 31–45

5. Поступ України на шляху до членства в Європейському Союзі: роль академічної юридичної науки. Вступ до актуальної теми. Право України. 2025. №3. С. 11-14.

6. Андрейків А. Конституційно-правові засади регулювання міжнародного співробітництва із відновлення України: досвід, воєнні випробування та повоєнний ренесанс Наше право, 2025 №2. С. 31-39 DOI: <https://doi.org/10.71404/NP.2025.2.6>

7. Андрейків А. Діяльність міжнародних організацій під час післявоєнного відновлення: теорія, практика та перспективи Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право. Збірник наукових праць. С. 5-21. DOI <https://doi.org/10.34079/2226-3047-2025-15-29-5-21>

8. Камінська Н.В. Меритократія як конституційна цінність і ключова засада реформування публічної влади в Україні. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*, 2022, №4, 51-61. <https://doi.org/10.32886/instzak.2022.04.06>

9. Камінська Н.В. Концепція форсайту та її значення для післявоєнного відновлення. Міжнародно-правові засади повоєнного відновлення України за підтримки ЄС: аналітична записка. Київ: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2025. С. 6-24.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-546-7-22>

THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING IN A TECHNICAL HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENT

Kartel T.

*Candidate of Pedagogical Science, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages,
Odesa State Academy of Civil Engineering and Architecture
Odesa, Ukraine*

Radius O.

*Senior teacher at the Department of Linguadidactics
and Foreign Languages,
State University of Intellectual Technologies and Communication
Odesa, Ukraine*

In recent years, artificial intelligence has become a powerful tool in many areas of life, including education. The main goal of artificial intelligence is to create systems that can solve problems, formulate tasks, and make decisions